

ZAGRANICZNE SYSTEMY SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

KIRGISTAN

PRAKTYCZNY PRZEWODNIK PO UZNAWALNOŚCI WYKSZTAŁCENIA

MATERIAŁ INFORMACYJNY OPRACOWANY PRZEZ
BIURO UZNAWALNOŚCI WYKSZTAŁCENIA – ENIC-NARIC POLSKA

NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ

Warszawa, 2023 r.

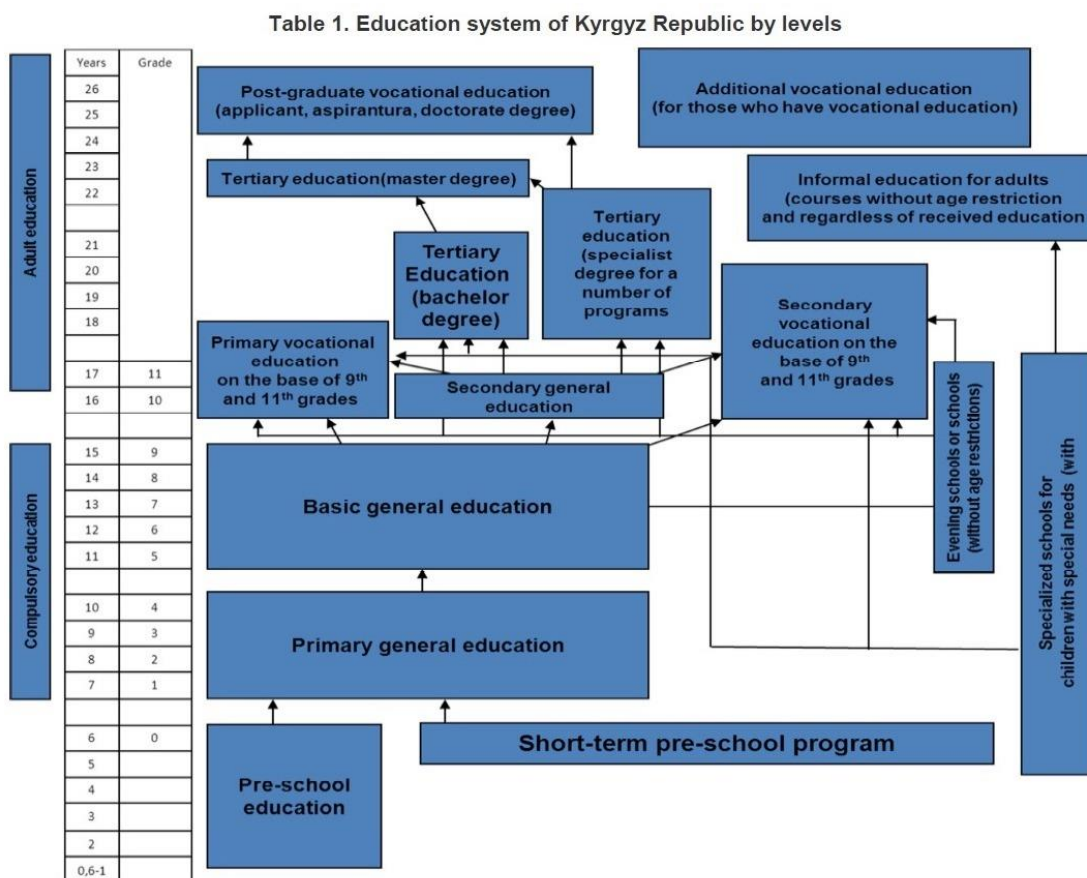
Spis treści

Schemat systemu edukacji Kirgistanu	3
Dokumenty uprawniające do ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub studia jednolite	4
Szkolnictwo wyższe – informacje ogólne	4
Studia pierwszego stopnia.....	5
Studia jednolite	5
Studia drugiego stopnia.....	6
Studia trzeciego stopnia i niższy stopień naukowy	6
Wyższy stopień naukowy	7
Tytuł naukowy	7
Skala ocen.....	8
Lista uczelni	8
Tabela ewaluacyjna kirgiskich dyplomów wydanych przed dniem 06.08.2004 r.	9
Tabela ewaluacyjna kirgiskich dyplomów wydanych od dnia 06.08.2004 r.....	10
Wydawane dyplomy	10

Noty prawne

1. Opracowanie udostępnione jest na licencji [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International \(CC BY-NC-ND 4.0 International\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).
2. Informacje zawarte w opracowaniu służą wyłącznie celom informacyjnym i edukacyjnym i nie stanowią źródła prawa, urzędowej interpretacji przepisów prawa, a także nie są oficjalnym stanowiskiem właściwych organów lub władz.

Schemat systemu edukacji Kirgistanu

Źródło: Claudio Dondi, *National Qualification Frameworks (NQF) in Central Asia, Stock-taking Report* w ramach European Union Programme for Central Asia, Central Asia Education Platform Phase II (CAEP 2) EuropeAid 2014/354952, kwiecień 2016 r.

Dokumenty uprawniające do ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub studia jednolite

Oficjalnym dokumentem uprawniającym do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe w Kirgistanie jest **świadectwo uzyskania pełnego wykształcenia średniego (жалпы орто билим тууралуу аттестат/ аттестат о среднем (полном) образовании)**. Do wstępu na studia wyższe uprawnia również **dyplom o średnim wykształceniu zawodowym (кесипчилик техникалык бидим тууралуу диплом/ диплом о среднем профессиональном образовании)**.

Od 2003 r. przyjęcie na studia w Kirgistanie odbywa się w oparciu o wyniki centralnego egzaminu państwowego (*общереспубликанское тестирование*), który co do zasady zastępuje egzaminy wstępne organizowane przez poszczególne uczelnie. Uczelnie mogą zorganizować własne egzaminy jedynie w ściśle określonych przypadkach – gdy kandydat nie przystąpił do egzaminu państwowego lub gdy uzyskał na nim zbyt niski wynik, gdy ubiega się o przyjęcie na studia wieczorowe lub na odległość, albo jeśli posiada świadectwo zagraniczne. Kandydaci posiadający dyplomu o średnim wykształceniu zawodowym mogą natomiast zostać przyjęci na studia bez konieczności zdawania egzaminu państwowego.

Do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe w Kirgistanie uprawniają również uzyskane w starym systemie **świadectwa o uzyskaniu wykształcenia średniego, świadectwa ukończenia średniej szkoły zawodowo-technicznej oraz świadectwa ukończenia średniej szkoły zawodowej**.

Świadectwa uprawniające do podejmowania studiów wyższych, uzyskane w Kirgistanie **przed dniem 6 sierpnia 2004 r.**, są uznawane za równoważne z polskim świadectwem dojrzałości na podstawie Konwencji o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni naukowych i tytułów naukowych, sporządzonej w Pradze w dniu 7 czerwca 1972 roku (Dz. U. z 1975 r. Nr 5, poz. 28 i 29).

Świadectwa uzyskane w Kirgistanie **od dnia 6 sierpnia 2004 r.**, uprawniające do podejmowania studiów wyższych, podlegają w Polsce uznaniu zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie opracowanej przez Departament Współpracy Międzynarodowej Ministerstwa Edukacji i Nauki, właściwego w kwestii uznawalności świadectw: <https://www.gov.pl/web/edukacja/uznawanie-wykształcenia-uzyskanego-za-granica>.

Szkolnictwo wyższe – informacje ogólne

Pomimo że Kirgistan nie jest sygnatariuszem Deklaracji Bolońskiej, państwo to prowadziło działania mające na celu wprowadzenie u siebie reform bolońskich. W 2004 r. w kilku uczelniach rozpoczął się projekt pilotażowy dotyczący stosowania punktów ECTS oraz Suplementu do dyplomu, natomiast w 2011 r. rząd podjął szereg decyzji wspierających reformę szkolnictwa wyższego. Najważniejszą z nich było formalne wprowadzenie systemu studiów trójstopniowych, co wiązało się z koniecznością stworzenia programów studiów skoncentrowanych na osiągnięciu określonych efektów kształcenia, wyrażonych w formie punktów ECTS. 1 punkt ECTS odpowiada 30-36 godzinom zajęć (1 godz. = 50 min.), a każdy semestr studiów powinien obejmować nie mniej, niż 30 ECTS.

Warto zaznaczyć, że w Kirgistanie funkcjonują obecnie dwa systemy kształcenia – boloński, z podziałem na studia pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia, oraz tradycyjny (postradziecki) dwustopniowy system, obejmujący studia jednolite i następujące po nich studia doktoranckie.

Studia pierwszego stopnia

Studia pierwszego stopnia trwają 4 lata (minimum 240 ECTS) i kończą się uzyskaniem **dyplomu Bakaławra (Бакалавр диплому / Диплом Бакалавра)**. Dyplom ten daje w Kirgistanie prawo do wstępu na studia drugiego stopnia.

Zgodnie z art. 326 ust. 2 ww. ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce uzyskany w Kirgistanie dyplom Bakaławra, dający w tym kraju prawo do kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, uprawnia w Polsce do:

- kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia,
- kontynuacji kształcenia na studiach podyplomowych.

Stwierdzenie równoważności kirgiskiego dyplomu Bakaławra z jego polskim odpowiednikiem jest możliwe w drodze nostryfikacji, w oparciu o rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji dyplomów ukończenia studiów za granicą oraz potwierdzania ukończenia studiów na określonym poziomie.

Studia jednolite

Studia jednolite prowadzone są w ramach tradycyjnego (postradzieckiego) systemu kształcenia. Trwają od 5 do 6 lat i kończą się uzyskaniem tzw. **dyplomu Specjalisty (Адистик диплом/ Диплом Специалиста)**. Nazwa „dyplom Specjalisty” nie widnieje jednak na dyplomie – zawiera on natomiast adnotację w języku kirgiskim i rosyjskim lub kirgiskim i angielskim, że „dyplom jest państwowym dokumentem o wyższym wykształceniu”. Dokument ten daje w Kirgistanie prawo do wstępu na studia drugiego stopnia oraz na studia doktoranckie i uzyskania stopnia Kandydata nauk (Илимдин кандидаты/ Кандидат наук).

Dyplomy Specjalisty uzyskane w Kirgistanie **przed dniem 6 sierpnia 2004 r.** są uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami na podstawie Konwencji o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni naukowych i tytułów naukowych, sporządzonej w Pradze w dniu 7 czerwca 1972 roku (Dz. U. z 1975 r. Nr 5, poz. 28 i 29).

Stwierdzenie równoważności dyplomu Specjalisty wydanego **od dnia 6 sierpnia 2004 r.** z jego polskim odpowiednikiem jest możliwe w drodze nostryfikacji, w oparciu o rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji dyplomów ukończenia studiów za granicą oraz potwierdzania ukończenia studiów na określonym poziomie.

UWAGA: Stwierdzenie równoważności dyplomów lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta – niezależnie od daty ich wydania – możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Zgodnie z art. 326 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, dyplomy Specjalisty, potwierdzające ukończenie studiów jednolitych, wydane w Kirgistanie **od dnia 29 września 2005 r.**, uprawniają w Rzeczypospolitej Polskiej do:

- kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia,
- kontynuacji kształcenia na studiach podyplomowych,
- ubiegania się o przyjęcie do szkoły doktorskiej lub o nadanie stopnia doktora.

Studia drugiego stopnia

Studia drugiego stopnia trwają 2 lata na podbudowie dyplomu Bakaławra lub 1 rok na podbudowie dyplomu Specjalisty i kończą się uzyskaniem **dyplomu Magistra (Магистр диплому/ Диплом Магистра)**. Dyplom ten daje w Kirgistanie prawo do wstępu na studia doktoranckie i uzyskania stopnia Kandydata nauk (Илимдин кандидаты/ Кандидат наук).

Stwierdzenie równoważności kirgiskiego dyplomu Magistra wydanego **przed dniem 6 sierpnia 2004 r.** z jego polskim odpowiednikiem jest możliwe na podstawie Konwencji o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni naukowych i tytułów naukowych, sporządzonej w Pradze w dniu 7 czerwca 1972 roku (Dz. U. z 1975 r. Nr 5, poz. 28 i 29).

Stwierdzenie równoważności dyplomu Magistra wydanego **od dnia 6 sierpnia 2004 r.** z jego polskim odpowiednikiem, jest możliwe w drodze nostryfikacji, w oparciu o rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji dyplomów ukończenia studiów za granicą oraz potwierdzania ukończenia studiów na określonym poziomie.

UWAGA: Stwierdzenie równoważności dyplomów lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, lekarza weterynarii i architekta – niezależnie od daty ich wydania – możliwe jest jedynie po przeprowadzeniu nostryfikacji.

Zgodnie z art. 326 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, dyplomy Magistra, potwierdzające ukończenie studiów drugiego stopnia, wydane w Kirgistanie **od dnia 29 września 2005 r.**, uprawniają w Rzeczypospolitej Polskiej do:

- kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia,
- kontynuacji kształcenia na studiach podyplomowych,
- ubiegania się o przyjęcie do szkoły doktorskiej lub o nadanie stopnia doktora.

Studia trzeciego stopnia i niższy stopień naukowy

Studia trzeciego stopnia w Kirgistanie trwają 3 lata (180 ECTS). Podejmować je mogą osoby posiadające dyplom Specjalisty lub Magistra. Do ich ukończenia niezbędne jest zdanie określonych egzaminów oraz publiczna obrona pracy doktorskiej. Absolwenci uzyskują **niższy stopień naukowy Kandydata nauk (Илимдин кандидаты/ Кандидат наук)**, który daje prawo do ubiegania się o wyższy stopień Doktora nauk (Доктор наук).

Stopień Kandydata nauk nadawany jest przez Wyższą Komisję Atestacyjną Republiki Kirgistanu.

Stopień Kandydata nauk wydany w Kirgistanie **przed dniem 6 sierpnia 2004 r.** jest uznawany za równoważny z **polskim stopniem doktora** na podstawie Konwencji o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni naukowych i tytułów naukowych, sporządzonej w Pradze w dniu 7 czerwca 1972 roku (Dz. U. z 1975 r. Nr 5, poz. 28 i 29).

Stopień Kandydata nauk, wydany w Kirgistanie **od dnia 6 sierpnia 2004 r.**, może być uznany za równoważny z jego polskim odpowiednikiem w drodze nostryfikacji, w oparciu o rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki nadanych za granicą.

Wyższy stopień naukowy

Wyższy stopień naukowy Doktora nauk (Доктор наук) może zostać nadany osobie posiadającej niższy stopień naukowy Kandydata nauk. Instytucją uprawnioną do nadawania stopnia Doktora nauk jest Wyższa Komisja Atestacyjna Republiki Kirgistanu.

Stopień Doktora nauk wydany w Kirgistanie **przed dniem 6 sierpnia 2004 r.** jest uznawany za równoważny z **polskim stopniem doktora habilitowanego** na podstawie Konwencji o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni naukowych i tytułów naukowych, sporządzonej w Pradze w dniu 7 czerwca 1972 roku (Dz. U. z 1975 r. Nr 5, poz. 28 i 29).

Stopień Doktora nauk, wydany w Kirgistanie **od dnia 6 sierpnia 2004 r.**, może być uznany za równoważny z jego polskim odpowiednikiem w drodze nostryfikacji, w oparciu o rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki nadanych za granicą.

Tytuł naukowy

Tytuł naukowy Profesora (Профессор) nadany w Kirgistanie **przed dniem 6 sierpnia 2004 r.** jest uznawany za równoważny z polskim tytułem naukowym profesora na podstawie Konwencji o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów ukończenia szkół średnich, szkół średnich zawodowych i szkół wyższych, a także dokumentów o nadawaniu stopni naukowych i tytułów naukowych, sporządzonej w Pradze w dniu 7 czerwca 1972 roku (Dz. U. z 1975 r. Nr 5, poz. 28 i 29).

Tytuł naukowy Profesora wydany w Kirgistanie **od dnia 6 sierpnia 2004 r.** nie może być uznany za równoważny z polskim tytułem naukowym, gdyż ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce nie przewiduje (w przypadku braku umów międzynarodowych) możliwości uznawania równoważności tytułu profesora nadanego za granicą z jego polskim odpowiednikiem w drodze nostryfikacji.

Skala ocen

W szkolnictwie wyższym najczęściej stosowana jest 5-punktowa skala ocen, gdzie 5 jest oceną najwyższą, a najniższą oceną zaliczającą jest 3. Skalę tę przedstawia poniższa tabela.

Ocena numeryczna	Ocena słowna	Wyjaśnienie
5	Эң жакшы / отлично	bardzo dobry
4	Жакшы / хорошо	dobry
3	Канаатандырарлык / удовлетворительно	dostateczny
2	канаатандырарлык эмес / неудовлетворительный	niedostateczny
1	Эң канаатандырарлык эмес / очень плохо	

Lista uczelni

Lista uznanych kirgiskich uczelni dostępna jest na stronie:

- <https://whed.net>

Tabela ewaluacyjna kirgiskich dyplomów wydanych przed dniem 06.08.2004 r.

Nazwa dyplomu/kwalifikacji	Uznanie dyplomu w celu kontynuacji kształcenia w Polsce	Uznanie w innych celach
<p>dyplom Specjalisty (Адистик диплом / Диплом Специалиста) uzyskiwany po ukończeniu studiów jednolitych</p>	<p>Możliwość kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, studiach poddyplomowych, w szkole doktorskiej oraz ubiegania się o nadanie stopnia doktora.</p>	<p>Może zostać uznany za równoważny z odpowiednim polskim dyplomem na podstawie umów międzynarodowych o równoważności wykształcenia.</p>
<p>Kandydat nauk (Илимдин кандидаты / Кандидат наук) niższy stopień naukowy</p>	<p>Możliwość wszczęcia postępowania habilitacyjnego.</p>	<p>Może zostać uznany za równoważny z odpowiednim polskim dyplomem na podstawie umów międzynarodowych o równoważności wykształcenia.</p>
<p>Doktor nauk (Доктор наук) wyższy stopień naukowy</p>	<p>–</p>	<p>Może zostać uznany za równoważny z odpowiednim polskim dyplomem na podstawie umów międzynarodowych o równoważności wykształcenia.</p>
<p>Profesor (Профессор)</p>	<p>–</p>	<p>Może zostać uznany za równoważny z odpowiednim polskim dyplomem na podstawie umów międzynarodowych o równoważności wykształcenia.</p>

Tabela ewaluacyjna kirgiskich dyplomów wydanych od dnia 06.08.2004 r.

Nazwa dyplomu/kwalifikacji	Uznanie dyplomu w celu kontynuacji kształcenia w Polsce	Uznanie w innych celach
dyplom Bakaławra (Бакалавр диплому/ Диплом Бакалавра) uzyskiwany po ukończeniu studiów pierwszego stopnia	Możliwość kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia i studiach podyplomowych.	Nostryfikacja
dyplom Specjalisty (Адистик диплом/ Диплом Специалиста) uzyskiwany po ukończeniu studiów jednolitych	Możliwość kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, studiach podyplomowych, w szkole doktorskiej oraz ubiegania się o nadanie stopnia doktora.	Nostryfikacja
dyplomu Magistra (Магистр диплому/ Диплом Магистра) uzyskiwany po ukończeniu studiów drugiego stopnia		
Kandydat nauk (Илимдин кандидаты/ Кандидат наук) niższy stopień naukowy	Nostryfikacja	Nostryfikacja
Doktor nauk (Доктор наук) wyższy stopień naukowy	–	Nostryfikacja
Profesor (Профессор)	–	Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce nie przewiduje możliwości uznania równoważności tytułu profesora w drodze nostryfikacji

Wydawane dyplomy

W Kirgistanie dyplomy wydawane są według określonego wzoru państwowego. Dokumenty wydawane są w języku kirgiskim i rosyjskim.